

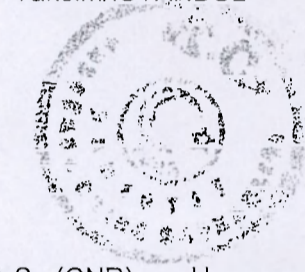
T.C.
DANIŞTAY
ONÜÇÜNCÜ DAİRE
Esas No : 2007/14589
Karar No : 2010/7911

Davacı : Hannover Messe International İstanbul
Ulusallararası Fuarçılık Ltd. Şti.

Vekilleri : Av. Ulya Selçuk, Av. Ferudun Baha Selçuk
Sıraselviler Cad. Güney İşhanı, No:30 (Eski No:84-86), D:605
Taksim/İSTANBUL

Davalı : Rekabet Kurumu
Bilkent Plaza, B-3 Blok Bilkent/ANKARA

Vekili : Av. Nuran İnan - Aynı adreste

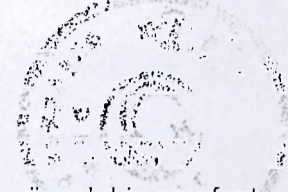
Davanın Özeti : CNR Ulusallararası Fuarçılık ve Ticaret A.Ş. (CNR) ve Hannover Messe International İstanbul Ulusallararası Fuarçılık Ltd. Şti. (HMI) arasında fuar organizasyonu faaliyetleri pazarında akdedilen kira sözleşmesinin ön araştırma kapsamında değerlendirilmesi neticesinde tesis edilen, 4054 sayılı Rekabetin Korunması Hakkında Kanun'un 4. maddesinin ihlâlinden ötürü, CNR hakkında aynı Kanun'un 40. maddesi uyarınca soruşturma açılmaması yolundaki 03.05.2007 tarih ve 07-37/376-138 sayılı Rekabet Kurulu kararının; eksik incelemeye dayalı olarak alındığı, CNR'nin Kanun'un 4. maddesine aykırı davrandığı; Kurul kararıyla saptanmasına karşın soruşturma açılmamasının hukuka aykırı olduğu ileri sürülerek iptali istenilmektedir.

Savunmanın Özeti : Dava konusu Rekabet Kurulu kararıyla, davacı şirket ile CNR arasında akdedilen sözleşmeye muafiyet tanındığı, ilgililer hakkında herhangi bir yaptırım ve cezaya hükmedilmediği, dolayısıyla, lehine tesis edilen işlemin iptalini istemekte davacı şirketin bir menfaatinin bulunmadığı, bu itibarla davanın öncelikle ehliyet yönünden reddi gerektiği, öte yandan CNR'nin sözleşmeye aykırı davranışta bulunması ve bu durumun davacı şirket aleyhine sonuç doğurması yolundaki tespitin adli yargıda açılacak davada istenebileceği belirtilerek, davanın reddi gerektiği savunulmaktadır.

Danıştay Tetkik Hâkimi Ahmet EĞERCİ'nin Düşüncesi : 2577 sayılı İdari Yargılama Usulü Kanunu'nun 2. maddesinin 1. fıkrasının (a) bendinde, idarî işlemler hakkında yetki, şekil, sebep, konu ve maksat yönlerinden biri ile hukuka aykırı olduklarından dolayı iptalleri için menfaatleri ihlâl edilenler tarafından açılan iptal davaları idarî dava türleri arasında sayılmış; aynı Kanun'un 14. maddesinin 3. fıkrasının (c) bendinde, dilekçelerin ehliyet yönünden de inceleneceği, 15. maddesinin 1. fıkrasının (b) bendinde ise, 14. maddenin 3. fıkrasının (c) bendine aykırılığın görülmesi halinde, davanın reddine karar verileceği hükme bağlanmıştır.

İptal davasının içtihat ve doktrinde belirlenen hukukî nitelikleri göz önüne alındığında, idare hukuku alanında tek taraflı irade açıklamasıyla kesin ve yürütülmesi zorunlu nitelikte tesis edilen idarî işlemlerin, ancak bu icarî işlemlerle kişisel, meşru ve güncel bir menfaat ilgisi olanlar tarafından iptal davasına konu edilebilmesi mümkündür.

T.C.
DANIŞTAY
ONÜÇÜNCÜ DAİRE
Esas No : 2007/14589
Karar No : 2010/7911

Taraf ilişkisinin kurulması için gerekli olan kişisel, meşru ve güncel bir menfaat alakasının varlığı, davanın niteliğine ve özelliklerine göre idarî yargı yerlerince belirlenmekte, davacının idarî işlemle ciddi ve makul, maddî ve manevî ilişkisinin bulunduğu anlaşılması halinde bu durumun varlığı dava ehliyeti için yeterli sayılmaktadır.

Dava konusu Rekabet Kurulu kararıyla, CNR ve HMI arasında akdedilen kira sözleşmesinde yer alan rekabet etmeme yükümlülüğü nedeniyle 4054 sayılı Kanun'un 4. maddesinin ihlâl edildiği saptanmakla birlikte, söz konusu rekabet yasağının fuarcılık sektörünün nitelikleri ve mevcut düzenlemeler dikkate alındığında muafiyet alabilecek nitelikte olduğuna ve aynı zamanda halihazırda sözleşmenin geçersiz olması nedeniyle anılan teşebbüsler hakkında 4054 sayılı Kanun'un 40. maddesi gereğince soruşturma açılmasına yer olmadığına karar verildiği anlaşılmaktadır.

Bu durumda; dava konusu Rekabet Kurulu kararıyla taraflar arasında akdedilen kira sözleşmesine muafiyet tanındığı ve davacı şirket ile CNR hakkında soruşturma açılmadığı, bu itibarla söz konusu kararın davacı şirket lehine tesis edildiği anlaşıldığından, Rekabet Kurulu kararının iptali isteminde davacı şirketin dava açma ehliyetinin bulunmadığı sonucuna varılmaktadır.

Nitekim; davacı şirketin, CNR'nin söz konusu pazarda hâkim durumunu kötüye kullandığından bahisle yaptığı şikâyetin reddine ilişkin Rekabet Kurulu'nun 02.06.2005 tarih ve 05-38/502-M sayılı kararının iptali istemiyle Dairemiz'de açılan davada, uyumsuzluğun esası hakkında karar verildiği, bu davada da aynı hususların ileri sürüldüğü görülmüştür.

Açıklanan nedenlerle, 2577 sayılı Kanun'un 15-1/b maddesi uyarınca davanın ehliyet yönünden reddine karar verilmesi gerektiği düşünülmektedir.

Danıştay Savcısı Mehmet KARAOĞLU'nun Düşüncesi : Dava, Rekabet Kurulu'nun 3.5.2007 gün ve 07-37/376-138 sayılı kararının iptali istemiyle açılmıştır.

4054 sayılı Rekabetin Korunması Hakkında kanununun 1. maddesinde; bu Kanununun amacının, mal ve hizmet piyasalarındaki rekabeti engelleyici, bozucu veya kısıtlayıcı anlaşma, karar ve uygulamaları ve piyasaya hakim olan teşebbüslerin bu hakimiyetlerini kötüye kullanmalarını önlemek, bunun için gerekli düzenleme ve denetlemeleri yaparak rekabetin korunmasını sağlamak olduğu belirtilmiş, 3. maddesinde, Teşebbüs, "piyasada mal veya hizmet üreten, pazarlayan, satan gerçek ve tüzel kişilerle, bağımsız karar verebilen ve ekonomik bakımdan bir bütün teşkil eden birimler olarak tanımlanmış, yasanın 4. maddesinde, belirli bir mal veya hizmet piyasasında doğrudan doğruya veya dolaylı olarak rekabeti engelleme, bozma ya da kısıtlama amacını taşıyan veya bu etkiyi doğuran yahut doğurabilecek nitelikte olan teşebbüsler arası anlaşmalar, uyumlu eylemler ve teşebbüs birliklerinin bu tür karar ve eylemlerinin hukuka aykırı ve yasak olduğu belirtilmiş, "Muafiyet" başlıklı 5. maddesinde, Kurulun ekonomik veya teknik gelişmenin, iyileşmenin sağlanması, tüketicinin bundan yarar sağlanması, rekabetin ortadan kalkmaması ve rekabetin zorunlu olandan fazla sınırlanmaması şartlarının tamamının varlığı halinde, teşebbüsler arası

T.C.
DANIŞTAY
ONÜÇÜNCÜ DAİRE
Esas No : 2007/14589
Karar No : 2010/7911

anlaşma, uyumlu eylem ve teşebbüs birlikleri kararlarının 4. madde hükümlerinin uygulanmasından muaf tutulmasına karar verileceği belirtilmiş, yasanın 16/2 maddesinde ise, bu kanunun 4. ve 6. maddesinde yasaklanmış olan davranışları gerçekleştirdiği; sabit olanlara yasa maddesinde belirtilen miktarda para cezası verileceği hükmüne bağlanmış bulunmaktadır.

Dava dosyasında mevcut bilgi ve belgelerin incelenmesinden; CNR Uluslararası Fuarçılık ve Ticaret A.Ş. ve Hannover Messe International İstanbul Ltd.Şti. arasında akdedilen kira sözleşmesinde yer alan ve şikayet konusu olan "rekabet etmeme yükümlülüğü" nün, 4054 sayılı Kanunun 4. maddesini ihlal eder nitelikte olduğu görülmekte ise de; söz konusu rekabet yasağının, fuarcılık sektörünün özellikleri ve durumu ile konuya ilişkin mevcut uygulamalar dikkate alındığında muafiyet alabilecek nitelikte bulunduğu anlaşılmakta olup; davalı idarece bu hususta yapılan tesbit ve muafiyet alabileceğinin belirtilmesinden sonra; aynı zamanda sözleşme sonucunda ilgili pazardaki rekabetin esaslı biçimde etkilenmemiş ve halihazırda sözleşmenin 2003 yılının sonundan itibaren geçersiz kalması hususu da gözönüne alınmak suretiyle anılan teşebbüsler hakkında soruşturma açılmasına yer olmadığına ilişkin olarak verilen dava konusu kararda yasaya ve Rekabet Hukuku kurallarına aykırılık görülmemiştir.

Açıklanan nedenlerle davanın reddine karar verilmesinin uygun olacağı düşünülmektedir.

TÜRK MİLLETİ ADINA

Karar veren Danıştay Onüçüncü Dairesi'nce, Tetkik Hâkiminin açıklamaları dinlendikten ve dosyadaki belgeler incelendikten sonra işin gereği görüldü;

Dava; CNR Uluslararası Fuarçılık ve Ticaret A.Ş. (CNR) ve Hannover Messe International İstanbul Uluslararası Fuarçılık Ltd. Şti. (HMI) arasında fuar organizasyonu faaliyetleri pazarında akdedilen kira sözleşmesinin ön araştırma kapsamında değerlendirilmesi neticesinde tesis edilen, 4054 sayılı Rekabetin Korunması Hakkında Kanun'un 4. maddesinin ihlâlinden ötürü, CNR hakkında aynı Kanun'un 40. maddesi uyarınca soruşturma açılmaması yolundaki 03.05.2007 tarih ve 07-37/376-138 sayılı Rekabet Kurulu kararının iptali istemiyle açılmıştır.

Davalı idarenin, usûle yönelik itirazı yerinde görülmemiştir.

4054 sayılı Rekabetin Korunması Hakkında Kanun'un 4. maddesinde, "Belirli bir mal veya hizmet piyasasında doğrudan veya dolaylı olarak rekabeti engelleme, bozma ya da kısıtlama amacını taşıyan veya bu etkiyi doğuran yahut doğurabilecek nitelikte olan teşebbüsler arası anlaşmalar, uyumlu eylemler ve teşebbüs birliklerinin bu tür karar ve eylemleri hukuka aykırı ve yasaktır.

Bu haller, özellikle şunlardır:

a) Mal veya hizmetlerin alım ya da satım fiyatının, fiyatı oluşturan maliyet, kâr gibi unsurlar ile her türlü alım yahut satım şartlarının tespit edilmesi,

T.C.
DANIŞTAY
ONÜÇÜNCÜ DAİRE
Esas No : 2007/14589
Karar No : 2010/7911

b) Mal veya hizmet piyasalarının bölüşülmesi ile her türlü piyasa kaynaklarının veya unsurlarının paylaşılması ya da kontrolü,

c) Mal veya hizmetin arz ya da talep miktarının kontrolü veya bunların piyasa dışında belirlenmesi,

d) Rakip teşebbüslerin faaliyetlerinin zorlaştırılması, kısıtlanması veya piyasada faaliyet gösteren teşebbüslerin boykot ya da diğer davranışlarla piyasa dışına çıkartılması yahut piyasaya yeni gireceklerin engellenmesi,

e) Münhasır bayilik hariç olmak üzere, eşit hak, yükümlülük ve edimler için eşit durumdaki kişilere farklı şartların uygulanması,

f) Anlaşmanın niteliği veya ticari teamüllere aykırı olarak, bir mal veya hizmet ile birlikte diğer mal veya hizmetin satın alınmasının zorunlu kılınması veya aracı teşebbüs durumundaki alıcıların talep ettiği bir malın ya da hizmetin diğer bir mal veya hizmetin de alıcı tarafından teşhiri şartına bağlanması ya da arz edilen bir mal veya hizmetin tekrar arzına ilişkin şartların ileri sürülmesi..." hükmüne yer verilmiştir.

Bu hükümlerle, belirli bir mal ve hizmet piyasasında doğrudan veya dolaylı olarak rekabeti engelleme, bozma veya kısıtlama amacını taşıyan veya bu etkiyi doğuran yahut doğurabilecek nitelikte olan teşebbüsler arası anlaşmalar, uyumlu eylemler ve teşebbüs birliklerinin bu tür karar ve eylemleri hukuka aykırı bulunarak açıkça yasaklanmıştır.

4054 sayılı Kanun'un "Muafiyet" başlıklı 5. maddesinde ise; maddede sayılan şartların tamamının gerçekleşmesi durumunda, teşebbüsler arası anlaşma, uyumlu eylem ve teşebbüs birlikleri kararlarının 4. madde hükümlerinin uygulanmasından muaf tutulmasına karar verilebileceği, muafiyet belirli bir süre için verilebileceği gibi, muafiyetin verilmesinin belirli şartların ve/veya belirli yükümlülüklerin yerine getirilmesine bağlanabileceği, Kurul'un, şartların gerçekleşmesi halinde, belirli konulardaki anlaşma türlerine bir grup olarak muafiyet tanınmasını sağlayan ve bunların şartlarını gösteren tebliğler çıkarabileceği hükmü getirilmiştir.

Dava dosyasındaki bilgi ve belgelerin işlem dosyasıyla birlikte incelenmesinden; CNR ve HMI arasında 15.06.2000 tarihli kira sözleşmesinin akdedildiği, kiracı konumundaki HMI'nin, CNR'dan kiralayacağı alanda fuar organizasyonunda bulunmayı amaçladığı sözleşmede, işletmeciliği CNR tarafından yapılan 3 sergi salonunun 2001-2005 yılları arasında her yıl HMI'ya ihtisas fuarlarının düzenlenmesi için kiralanacağına öngörüldüğü, sözleşmenin 26. maddesiyle, kiralayan statüsündeki CNR'nin, HMI'nin düzenlediği ihtisas fuarları ile konu ve/veya içerik itibarıyla örtüşen alanlarda organizasyon yapmayacağını taahhüt ettiği, taraflar arasında sonradan gelişen olaylar ve ortaya çıkan ihtilaf sonucunda ilk olarak 27.05.2002 tarihli tadil sözleşmesinin imzalandığı, ancak tadil sözleşmesine rağmen, tarafların kira konusu sergi salonlarının kullanımı konusunda uzlaşmaya varamadığı, devam eden ihtilaf sonucunda ilgili sözleşmelerin ilk olarak CNR tarafından 15.12.2003 tarihinde, HMI tarafından ise 22.01.2004 tarihinde feshedildiği, HMI'ya göre ihtilafın temel sebebinin, CNR'nin HMI bünyesindeki fuarlara benzer konularda düzenlenen diğer fuarlara yakın ve/veya aynı tarihlere

T.C.
DANIŞTAY
ONÜÇÜNCÜ DAİRE
Esas No : 2007/14589
Karar No : 2010/7911

gelecek şekilde izin vermesi, dolayısıyla taraflar arasındaki "rekabet etmeme taahhüdüne" aykırı hareket etmesi olduğu, gerçekte 2000 yılında imzalanan kiracılık sözleşmesi ve 2002 yılında imzalanan tadil sözleşmesinin tam olarak uygulanmadığı, CNR'nin hem İstanbul Dünya Ticaret Merkezi'nin mülkiyetinde bulunan fuar alanının işletmeciliğini yaptığı, hem de çeşitli ihtisas fuarlarını organize ettiği, CNR ve HMI arasında imzalanan sözleşmenin, dikey nitelikte bulunduğu ve getirdiği "rekabet etme yasağı" sebebiyle 4054 sayılı Kanun'un 4. maddesi kapsamına giren anlaşmalardan olduğu, buna karşın söz konusu sözleşmenin 4054 sayılı Kanun'un 5. maddesi kapsamında, aynı Kanun'un 4. maddesinde getirilen yasaklamadan muaf tutulup tutulamayacağı değerlendirildiğinde, aynı veya benzer içerikli ihtisas fuarlarının aynı/yakın zamanlarda düzenlenmesinin bu organizasyonlardan beklenen faydanın teminini zorlaştıracağı, zira bir fuara katılan firma sayısının çokluğu ve nitelikli olmasının, diğer tüm katılımcı teşebbüslerin yararına olduğu, bu şekilde hem ürünlerin tanıtımının daha geniş bir gruba yapılacağı, hem de karşılıklı bilgi değişimi ve yeni iş bağlantıları kurulması imkanının artacağı, ayrıca katılımcı firmaların bu türde etkinlikler için ayırdıkları bütçelerini mümkün olan en verimli biçimde kullanmak isteyecekleri, birbirine yakın dönemlerde birden çok fuara iştirak etmenin katılımcı firmaların maliyetlerini yükseltebileceği, bu ekonomik gerekçelerle CNR ile HMI arasındaki kira sözleşmesine 4054 sayılı Kanun'un 5. maddesi kapsamında muafiyet tanınabilmesi için, aynı maddenin (a) ve (b) bentlerinde öngörülen şartların oluştuğunun görüldüğü, nitekim inceleme konusu dönemde geçerli olan Sanayi ve Ticaret Bakanlığı düzenlemeleriyle aynı veya benzer içerikli fuarların aynı/yakın dönemlerde yapılmasının yasaklandığı, muafiyet açısından değerlendirilmesi gereken bir diğer hususun da "ilgili piyasanın önemli bir bölümünde rekabetin ortadan kalkmaması" şartı olduğu, Kurul'un 02.06.2005 tarih ve 05-38/502-M sayılı kararında belirtildiği üzere CNR'nin ilgili dönem itibarıyla İstanbul ili fuar alanı işletmeciliği pazarında hâkim durumda olmadığı, çünkü fuar organizasyonu şirketlerinin İstanbul ilinde yararlanabilecekleri alternatif fuar alanlarının mevcut olduğu, muafiyet değerlendirmesi açısından incelenmesi gereken son hususun 4054 sayılı Kanun'un 5. maddesinin (d) bendinde getirilen "Rekabetin (a) ve (b) bentlerindeki amaçların elde edilmesi için zorunlu olandan fazla sınırlanmaması" şartı olduğu, mevcut bilgilere göre, konunun HMI tarafından Kurum'a şikâyet edildiği de dikkate alındığında, sözleşmenin geçerli olduğu süre içerisinde rekabet etmeme taahhüdüne uyulmadığı, bu çerçevede ortaya çıkan fiili durum nedeniyle sözleşme sonucunda ilgili pazardaki rekabetin esaslı biçimde etkilenmediği, ayrıca sözleşmenin 2003 yılının sonundan itibaren geçersiz olduğu, HMI'nin faaliyetlerini TÜYAP fuar alanlarına kaydıracağı, bu bağlamda, taraflar arasında imzalanan sözleşmenin 4054 sayılı Kanun'un 5. maddesi uyarınca muafiyet tanınabilecek nitelikte bir anlaşma olduğu, bu süreci değerlendiren ve CNR ile HMI arasında akdedilen kira sözleşmesini re'sen inceleyen Rekabet Kurulu tarafından da, dava konusu işlemlerle, sözleşmede yer alan rekabet etmeme yükümlülüğünün 4054 sayılı Kanun'un 4. maddesini ihlâl etmekle birlikte, söz konusu rekabet yasağının fuarcılık sektörünün nitelikleri ve mevcut düzenlemeler dikkate alındığında muafiyet

T.C.
DANIŞTAY
ONÜÇÜNCÜ DAİRE
Esas No : 2007/14589
Karar No : 2010/7911

alabilecek nitelikte olduğuna ve aynı zamanda halihazırda sözleşmenin geçersiz olması nedeniyle anılan teşebbüsler hakkında 4054 sayılı Kanun'un 40. maddesi gereğince soruşturma açılmasına yer olmadığına karar verildiği anlaşılmıştır.

Öte yandan; davacı şirketin, CNR'nin söz konusu pazarda hâkim durumunu kötüye kullandığından bahisle yaptığı şikâyetin reddine ilişkin Rekabet Kurulu'nun 02.06.2005 tarih ve 05-38/502-M sayılı kararının iptali istemiyle açtığı davanın da, Dairemizin 23.11.2007 tarih ve E.2005/7976, K:2007/7682 sayılı kararıyla reddedildiği ve söz konusu kararın temyiz edilmesi üzerine dosyanın İdari Dava Daireleri Kurulu'na gönderildiği görülmüştür.

Bu durumda; fuar organizasyonu faaliyetleri pazarında CNR ve HMI arasında akdedilen kira sözleşmesindeki rekabet etmeme yükümlülüğü 4054 sayılı Kanun'un 4. maddesini ihlâl etmekle birlikte, söz konusu rekabet yasağı fuarcılık sektörünün nitelikleri ve mevcut düzenlemeler dikkate alındığında muafiyet alabilecek nitelikte olduğundan, Rekabet Kurulu'nun bu yöndeki değerlendirmesinde Kanun'un 5. maddesine aykırılık bulunmadığı gibi, halihazırda sözleşmenin geçersiz olması nedeniyle CNR hakkında 4054 sayılı Kanun'un 40. maddesi gereğince soruşturma açılmasına yer olmadığı yolundaki dava konusu Rekabet Kurulu kararında hukuka aykırılık bulunmamaktadır.

Nitekim, dava konusu işlemlerle, sözleşmenin tarafı olan davacı şirket hakkında da soruşturma açılmamıştır.

Açıklanan nedenlerle; davanın reddine, aşağıda dökümü yapılan 77,00-TL yargılama giderlerinin davacı şirket üzerinde bırakılmasına, Avukatlık Asgari Ücret Tarifesi uyarınca 1.000-TL avukatlık ücretinin davacı şirketten alınarak davalı idareye verilmesine, artan posta ücretinin istemi halinde davacı şirkete iadesine, 12.11.2010 tarihinde oybirliğiyle karar verildi.

Başkan	Uye	Üye	Uye	Üye
Faruk	Ali	Taci	H. Neşe	Gürsel
ÖZTÜRK	ÖZTÜRK	BAYHAN	SARI	MEKİK

YARGILAMA GİDERLERİ :
Toplam Harç : 47,00-TL
Posta Gideri : 30,00-TL
TOPLAM 77,00-TL

